

ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ І ШВИДКОСТЕЙ ТЕЧІЇ РІЧОК З МОТОДЕЛЬТАПЛАНА

При обстеженні мостових переходів з метою їх реконструкції виникає необхідність у визначенні гідралічних характеристик річки серед яких важливішими є такі характеристики, як швидкість і напрямок течії.

Визначення напрямків і швидкостей течії річок полягає в послідовному фотографуванні з мотодельтаплана маркуючих предметів, серед яких можуть бути дерев'яні щити, а в період льодоходу - крижини.

Рід час знімання реєструються циферблата годинника та показання радіовисотовому, які відповідають моменту експозиції, а це дас можливість визначити швидкість течії, після знімання маркуючих предметів (МП) здійснюється маршрутне знімання русла річки. В результаті складається план берегової лінії з нанесеними на ньому МП. Криві, які поєднують точки розташування одноіменних МП будуть представляти собою трасекторію течії.

Для визначення швидкості течії застосовується формула:

$$V = L/T,$$

де, L - відстань на плані між сусідніми розташуваннями одноіменних МП на поверхні води;;

T - інтервал часу, взятий з реєстраційного фільма, між експозиціями фотознімань, які відповідають даним розміщення МП.

Швидкості течії річки можна визначити і без складання фотопланів або фотосхем. Для цієї мети на зйомку вимірюють за допомогою фотограметричного приладу зміщення Δp , Δg , які викликані зміною положення МП між їх позиціями. Тоді формула для визначення швидкості течії буде слідуючою

$$V = (H/f) \sqrt{\Delta p^2 + \Delta g^2} / t,$$

де H - висота фотографування;

f - фокусна відстань аерофотокамери.

З метою визначення напрямку і швидкостей течії рік можна використовувати й наземне стереофотограметричне знімання. Для цього за маркуючі предмети використовують поплавки з дерева, пінопласту та ін. Особливість знімання за допомогою фотосодоліту полягає у можливості багатократного знімання (до 10-15 разів) зміщення МП на одну фотопластину. Це дас можливість значно скоротити обсяг камераальних та польових робіт, оскільки всі дані по дослідженню динаміки поверхні річки на певній ділянці можна отримати за матеріалами однієї стереопарі.